

som det efter 20 Aars Forsløb beholder som sine egne, til sin Raadighed og Disposition. Her er atter en Nætfærdiggjørelse for, at der er lagt en Sjettedeel til Sognet, idet dette virkelig faaer Byrder og Besværligheder ved den hele Sag, for hvilke det ogsaa skal have Erstatning. — Den 4de Klasse, hvis Net jeg erkjender, bestaaer af dem, som dengang fandtes i Sognene, uden at have enten Gaard eller Huus, altsaa, hvad jeg vil kalde mere løse Personer. De Familier, som dengang vare tilstede paa den Maade og nøde Godt af Almindingene, have efter min Mening kun Afkomst dertil for deres Levetid, eller for den Tid, de ere i Sognene, men derefter forsvinder deres Net, og jeg har sikket dem, hvad der tilkommer dem, derved at de faae Afkomst til i 20 Aar i Fællesskab at bruge de Sognet tillagte Forber. Fra 1843 til nu udgjør 23 Aar; lægge vi dertil 20 Aar, have vi 43 Aar, og lægges dertil den laveste Alder, i hvilken man omtrent kan antage, at en Familie er stiftet, nemlig 22 Aar, have vi 65 Aar som den Alder, de Vedkommende ville have opnaaet, inden de 20 Aar ere omme. Saalænge kunne de altsaa endnu have Brugret, og skulde en Enkelt til den Tid være overlevende, vil det være muligt at give ham Erstatning, idet der bliver en Eiendom tilbage, som Sognet har, og hvorover det kan raade. Saaledes har jeg forsøgt at opstille de almindelige Regler, og til at løse de foreliggende Opgaver har jeg foreslaaet en Commission af samme Art som den, vi have brugt ved alle Aflysninger, nemlig en saadan, hvortil Regjeringen udnævner en Commissair, hvert Sogneforstanderskab, paa Grund af den Interesse, Sognene have dervi, 2 Medlemmer, og hver af de to Hovedpartier, som komme i Betragtning, eet Medlem. Efter denne Commissions Afgjørelse kan der dernæst finde et Overfljøn Sted, hvorved de Enkelte, som ikke finde sig tilfredsstillende, kunne andrage paa at faae Sagen nyere undersøgt og endelig afgjort, netop paa samme Maade, hvorpaa tilsvarende Spørgsmaal af samme Art ere afgjorte i den senere Lovgivning. Man seer her en Blanding af en Skjøn- og en Domscommision; det er en Expropriation, som er anvendt i denne Retning, ligesom man ved Jernbaner etc. anvender

den i en meget mere omfattende Retning. Commissionsens forskjellige Opgaver findes i § 5, og jeg skal ikke nævne dem her. Med dette almindelige Lovforslag stiller jeg mig nu ligeoverfor den Tilstand, vi efter de forskjellige Meddelelser, vi have faaet, maae antage at være tilstede paa Bornholm. Jeg siger „maae antage“, thi en klar og fuldstændig Meddelelse derom have vi ikke; jeg kunde maastee sige, at vi savne den, idet det kunde være muligt, at den burde være her. Jeg har derfor ogsaa opstillet de forskjellige Regler, som jeg her har givet, saaledes, at de kunne passe til enhver forskjellig Løsning, der omtales i Loven. Derfor hedder det i § 4: „Denne Lovs Bestimmelser træde først i Kraft, forsaavidt som Beboerne i et Sogn ikke inden 1ste Januar 1867 ere blevne enige om en anden Afgjørelse, og denne Enighed er bleven vidnefast bekræftet i en Protocol, ført af to Medlemmer af Sogneforstanderskabet“. Jeg har stillet denne Fordring, for at man fra Lovgivningens Side kan komme til Erkjendelse om, at alle Paagjældende ere tilfredsstillende. Naar der optages en offentlig Protocol, ført af to Mænd af Sogneraadet, for hvilken hver enkelt bliver opaldt for at erklære, om han er tilfreds med Afgjørelsen, er der ingen Grund til, at Lovgivningen ikke ogsaa skulde ansee sig tilfreds med Afgjørelsen, hvorledes den saa end har været. — Overfljønscommisionen har jeg omtalt. — Godtgjørelsen for Commissionsens Medlemmer har jeg taget efter Lovforslaget, som det foreligger, og i § 8 har jeg henledet — kan man gjerne sige — Opmærksomheden paa Noget, der ligesaagodt kunde være en administrativ Regel, nemlig at Sogneforstanderskabet, før Commissionen sammenskabes, skal have samlet alle Materialierne, have opgjort de fornødne Rister over Gaarde, Huse etc. samt over Familier osv. — § 9 berører strengt taget ikke Lovens Bestimmelser, men staaer der kun for at undgaae Misforstaaelse. Det er sagt og godtgjort, hvad man ogsaa kan see af Lovforslaget, at der allerede har fundet Omsætninger Sted af de Forber, som Beboerne af Sognene nu engang have udlagt sig — om jeg maae bruge dette Udtryk maastee uden den fuldstændigste Hjemmel, og disse Omsætninger kunne fremkalde Retstrætter imellem de Paa-